

कृषी उन्नती योजना- राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियानांतर्गत अन्नधान्य पिकांचा सन २०१९-२० चा अखर्चित ₹ १०४०.८९५ लाख निधी पुनर्जिवित करून सन २०२०-२१ मध्ये अभियानांतर्गत अनुसूचित जाती प्रवर्गासाठी विनियोगात आणण्यास मान्यता प्रदान करणे.

महाराष्ट्र शासन
कृषी, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग
शासन निर्णय क्रमांक : राअसु-२०२०/प्र.क्र.५१/४-अ
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय विस्तार, मुंबई - ४०० ०३२
दिनांक : २६ नोव्हेंबर, २०२०

संदर्भ:-

१. कृषी व पदुम विभागाचा शासन निर्णय क्र. संकीर्ण-२०१७/प्र.क्र.३१/१७-अ, दि.१९/०४/२०१७
२. कृषि, सहकार व शेतकरी कल्याण विभाग, कृषि व शेतकरी कल्याण मंत्रालय, भारत सरकार यांचे पत्र FileNo.२-१/२०२०/NFSM, दि.२९/०४/२०२०.
३. वित्त विभागाचा शासन निर्णय क्र.अर्थसं-२०२०/प्र.क्र.६५/अर्थ-३, दि.०४ मे.२०२०
४. कृषि आयुक्तालयाचे पत्र NFSM/Extn-१/AAP २०-२१/F.No.०१/२०/१२५२३, दि.०४/०५/२०२०.
५. वित्त विभागाचे शासन परिपत्रक क्र.अर्थसं-२०२०/प्र.क्र.६४/अर्थ-३, दि.१६ एप्रिल, २०२०
६. कृषि, सहकार व शेतकरी कल्याण विभाग, कृषि व शेतकरी कल्याण मंत्रालय, भारत सरकार यांचे पत्र क्र.२-१६/२०२०-NFSM (FTS: ८३२७७), Dt.२०/०५/२०२०
७. कृषि आयुक्तालयाचे पत्रक्र./विप्र १/राअसुअ/वाकृआ/प्रक्र.१/प्र.मान्यता/२०/१३१४० , दि.२६/०५/२०२०
८. कृषि व पदुम विभागाचा शासन निर्णय क्र. असुअ-२०२०/प्र.क्र.३२/४ अ, दि.२८ मे, २०२०
९. कृषि व पदुम विभाग शासन निर्णय क्र. असुअ-२०२०/प्र.क्र.३२/४-अ, दि.०१/१०/२०२०
१०. कृषि, सहकार व शेतकरी कल्याण विभाग, कृषि व शेतकरी कल्याण मंत्रालय, भारत सरकार यांचे पत्र क्र.२०-२७/२०१७-NFSM (CA-V), दि.०१/०६/२०२०
११. कृषि आयुक्तालयाचे पत्र क्र.कृआ/वि.प्र.१/राअसुअ/निवि२०-२१/प्र.क्र.०९/१३६०५/२०२०, दि.०३/०६/२०२०
१२. कृषि व पदुम विभागाचा शासन निर्णय क्र. असुअ-२०२०/प्र.क्र.३६/४ अ, दि.०८/०७/२०२०
१३. कृषि आयुक्तालयाचे पत्र क्र.कृआ/वि.प्र.१/राअसुअ/निवि२०-२१/प्र.क्र.०९/१९३६४/२०२०, दि.१८/०८/२०२०
१४. सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागाचा शासन निर्णय क्र.बीजीटी-२०२०/प्र.क्र.११/अर्थसंकल्प (विघयो), दि.१३/११/२०२०

प्रस्तावना:-

राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियान सन २०२०-२१ अंतर्गत अन्नधान्य पिकांकरिता केंद्र शासनाने दि. २०/०५/२०२० रोजीच्या पत्रान्वये ₹ २३३८९.२३० लाख इतक्या वार्षिक कृती आराखड्यास मंजूरी प्रदान केलेली आहे. कोविड-१९ च्या पार्श्वभूमिवर वित्त विभागाच्या दि.०४/०५/२०२० च्या शासन निर्णयातील मुद्दा क्र.२

नुसार राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियान - अन्नधान्य पिकांकरीता दि.२८/०५/२०२० व दि.०१/१०/२०२० च्या शासन निर्णयान्वये एकूण ₹ १३८१३.३४ लाख रकमेचा पिकनिहाय वार्षिक कृती आराखड्यास खालीलप्रमाणे प्रशासकीय मान्यता प्रदान केलेली आहे.

(रु.लाख)

अ.क्र	पिक	शा.नि. दिनांक २८.०५.२०२० अन्वये मंजूर कृती आराखडा			शा.नि. दिनांक ०१.१०.२०२० अन्वये मंजूर कृती आराखडा			एकूण मंजूर कृती आराखडा		
		केंद्र	राज्य	एकूण	केंद्र	राज्य	एकूण	केंद्र	राज्य	एकूण
१	भात	१९८.४४	१३२.३०	३३०.७४	१३९.५५	९३.०३	२३२.५८	३३७.९९	२२५.३३	५६३.३२
२	गहू	११९.७९	७९.८६	१९९.६५	३८.९१	२५.९४	६४.८५	१५८.७०	१०५.८०	२६४.५०
३	कडधान्य	३६३३.१२	२४२२.०८	६०५५.२०	१६२१.४७	१०८०.९८	२७०२.४५	५२५४.५९	३५०३.०६	८७५७.६५
४	भरड धान्य (मका)	१५३.००	१०२.००	२५५.००	१४०.४९	९३.६६	२३४.१५	२९३.४९	१९५.६६	४८९.१५
५	पौष्टिक तृणधान्य	६६०.००	४४०.००	११००.००	१५८३.२३	१०५५.४९	२६३८.७२	२२४३.२३	१४९५.४९	३७३८.७२
एकूण		४७६४.३५	३१७६.२४	७९४०.५९	३५२३.६५	२३४९.१०	५८७२.७५	८२८८.००	५५२५.३४	१३८१३.३४

सन २०२०-२१ मध्ये राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियानांतर्गत अन्नधान्य पिकांसाठी प्राप्त केंद्र हिश्याच्या निधीपैकी राज्य शासनाकडे अखर्चित असलेला ₹ १८८८.९७ लाख निधी सन २०२०-२१ मध्ये विनियोगात आणण्यासाठी केंद्र शासनाने संदर्भाधीन दि. ०१ जून, २०२० च्या पत्रान्वये अंतिम उपयोगीता प्रमाणपत्राच्या आधारे पुनर्जिवित करून दिला आहे. त्यापैकी राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियान अंतर्गत अन्नधान्य पिकांकरीता अनुसूचित जाती प्रवर्गासाठी केंद्र हिश्याचा ₹ ३९९.०१० लाख निधी व त्यानुसार राज्य हिश्याचा ₹ २६२.८०३ लाख निधी अर्थसंकल्पित वितरण प्रणालीवर वितरीत करणे आवश्यक आहे. तसेच अनुसूचित जाती प्रवर्गाच्या अखर्चित निधीपैकी ₹ ३७९.०८२ लाख निधी (केंद्र हिस्सा ₹ २२५.५२७ लाख + राज्य हिस्सा ₹ १५३.५५५ लाख) अभियानाच्या PFMS संलग्न बँक खात्यावर शिल्लक आहे. राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियान अंतर्गत अन्नधान्य पिकांकरीता अनुसूचित जाती प्रवर्गाचा एकूण अखर्चित निधीपैकी रु.६६१.८१३ लाख निधी BDS प्रणालीवर वितरीत करण्याची तसेच PFMS प्रणालीवरील रु.३७९.०८२ लाख निधी खर्ची टाकण्यास वित्त विभागाने खालीलप्रमाणे मान्यता दिली आहे.

(₹ लाखात)

उपलब्ध केंद्र हिस्सा			राज्य हिस्सा			एकूण एकंदर		
BEAMS	PFMS	एकूण	BEAMS	PFMS	एकूण	BEAMS	PFMS	एकूण
३९९.०१०	२२५.५२७	६२४.५३७	२६२.८०३	१५३.५५५	४१६.३५८	६६१.८१३	३७९.०८२	१०४०.८९५

सबब, अनुसूचित जाती प्रवर्गाचा PFMS संलग्न बँक खात्यावरील अखर्चित रु. ३७९.०८२ लाख निधीचा विनियोग करण्यास मान्यता देणे तसेच, सदर अखर्चित निधीपैकी शासन स्तरावर उपलब्ध असलेल्या केंद्र

हिश्याच्या ₹३९९.०१० लाख निधीचे व समरुप राज्य हिश्याच्या ₹२६२.८०३ लाख निधीचे वितरण करण्याबाबत शासन पुढीलप्रमाणे निर्णय घेत आहे.

शासन निर्णय -

१. सन २०१९-२० मधील राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियानांतर्गत अन्नधान्य पिकांसाठी अनुसूचित जाती प्रवर्गाकरिता प्राप्त केंद्र हिश्याच्या निधीपैकी अखर्चित असलेला केंद्र हिश्याचा ₹ ६२४.५३७ लाख व त्या समरुप राज्य हिश्याचा ₹ ४१६.३५८ लाख असा एकूण ₹ १०४०.८९५ लाख निधी (रुपये दहा कोटी चाळीस लाख एकोणनव्वद हजार पाचशे फक्त) पुनर्जिवित करून सन २०२०-२१ मध्ये सदर अभियानांतर्गत अन्नधान्य पिकांकरिता अनुसूचित जाती प्रवर्गासाठी विनियोगात आणण्यास मान्यता प्रदान करण्यात येत आहे.
२. परिच्छेद क्र.१ अन्वये ₹ १०४०.८९५ लाख निधीपैकी केंद्र हिश्याचा ₹ २२५.५२७ लाख व राज्य हिश्याचा ₹ १५३.५५५ लाख असा एकूण ₹३७९.०८२ लाख निधी राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियानाच्या PFMS संलग्न बँक खात्यावर शिल्लक असून तो सन २०२०-२१ मध्ये विनियोगात आणावा.
३. परिच्छेद क्र.१ अन्वये पुनर्जिवित केलेल्या ₹ १०४०.८९५ लाख निधीपैकी केंद्र हिश्याचा ₹ ३९९.०१० लाख निधी (रुपये तीन कोटी नव्याणव लाख एक हजार फक्त) व राज्य हिश्याचा ₹ २६२.८०३ लाख निधी (रुपये दोन कोटी बासष्ट लाख ऐंशी हजार तीनशे फक्त) असा एकूण ₹६६१.८१३ लाख निधी आयुक्त (कृषि) यांना अर्थसंकल्पित वितरण प्रणालीवर वितरीत करण्यात येत असून तो सन २०२०-२१ मध्ये पुढील लेखाशिर्षांतर्गत अर्थसंकल्पित करण्यात आलेल्या तरतुदीतून खर्ची टाकावा.

केंद्र हिस्सा	राज्य हिस्सा
मागणी क्रमांक एन-३ २४०१- पीक संवर्धन (००)(७८९) अनुसूचित जाती उपयोजना (००) (०५) कृषि उन्नती योजना- राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियान-अन्नधान्य पिके (केंद्र हिस्सा ६०%) अनुसूचित जाती उपयोजना (२४०१ B१०५), ३३, अर्थसहाय्य	मागणी क्रमांक एन-३ २४०१- पीक संवर्धन (००)(७८९) अनुसूचित जाती उपयोजना (००) (०६) कृषि उन्नती योजना- राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियान-अन्नधान्य पिके (राज्य हिस्सा ४०%) अनुसूचित जाती उपयोजना (२४०१ B११४), ३३, अर्थसहाय्य

४. सन २०२०-२१ मध्ये राज्यात सदर अभियानाची अंमलबजावणी व सनियंत्रण करण्याच्या दृष्टीने निधी आहरण व वितरण करणेसाठी पुढीलप्रमाणे नियंत्रण तसेच आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे.

अ.क्र.	स्तर	नियंत्रण अधिकारी	आहरण व संवितरण अधिकारी
१	आयुक्तालय स्तर	आयुक्त (कृषि), कृषी आयुक्तालय, पुणे	सहाय्यक संचालक (लेखा-१) कृषी आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य पुणे.
२	जिल्हा स्तर	संबंधित जिल्हा अधिक्षक कृषी अधिकारी	संबंधित जिल्हा अधिक्षक कृषी अधिकारी कार्यालयातील लेखाधिकारी

५. या शासन निर्णयान्वये राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियानांतर्गत (अन्नधान्य पिके) करीता उपलब्ध करून देण्यात येणाऱ्या केंद्र व राज्य हिस्साच्या ₹ १०४०.८९५ लाख रक्कमेचे जिल्हा निहाय/ कार्यालय निहाय वाटप करण्याकरीता संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण) यांना प्राधिकृत करण्यात येत असून अभियानांतर्गत वितरीत निधी PFMS प्रणालीद्वारे खर्ची टाकावा.
६. सदर निधी खर्च करताना संदर्भाधीन अ.क्र.८व ९ येथील अनुक्रमे दि. २८/०५/२०२० व दि.०१/१०/२०२०च्या शासन निर्णयातील अटी, शर्ती व कार्यपद्धतीचे पालन करण्यात यावे.
७. सदर शासन निर्णय सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागाच्या सहमतीने व वित्त विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र. २५७/२०२०/व्यय-१, दि.१३/११/२०२० अन्वये दिलेल्या मान्यतेने निर्गमित करण्यात येत आहे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा सांकेतांक २०२०११२६१३१११३२००१ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(महावीर झेंडगे)
कक्ष अधिकारी, महाराष्ट्र शासन.

प्रत,

- १) मा. मंत्री (कृषि) यांचे खाजगी सचिव
- २) मा. राज्यमंत्री (कृषि) यांचे खाजगी सचिव
- ३) मा. विरोधी पक्षनेता, विधानसभा, विधानमंडळ, मुंबई
- ४) मा. विरोधी पक्षनेता, विधानपरिषद, विधानमंडळ, मुंबई
- ५) प्रधान सचिव, (सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग), मंत्रालय, मुंबई.
- ६) सचिव (कृषि), कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- ७) आयुक्त (कृषि), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे (५ प्रती)
- ८) संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण), कृषि आयुक्तालय, पुणे
- ९) सर्व जिल्हाधिकारी
- १०) सर्व विभागीय कृषि सहसंचालक
- ११) सर्व जिल्हा अधीक्षक कृषि अधिकारी
- १२) सर्व कृषी विकास अधिकारी, जिल्हा परिषद
- १३) सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी
- १४) सर्व मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी, जिल्हा परिषद
- १५) व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ, शास्त्रीनगर, अकोला.

- १६) सह संचालक लेखा व कोषागरे, संगणक कक्ष, नवीन प्रशासकीय भवन, पाचवा मजला, मंत्रालयासमोर,
मुंबई - ३२
- १७) महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता / लेखा परिक्षा) महाराष्ट्र १/२, मुंबई / नागपूर
- १८) महालेखाकार (स्थानीय निकाय लेखापरिक्षा व लेखा), प्रतिष्ठा भवन, १०१ महर्षी कर्वे मार्ग,
मुंबई-४०० ०२०
- १९) नियोजन विभाग (कार्यासन - १४३१ / कार्यासन - १४४४), मंत्रालय, मुंबई - ३२
- २०) वित्त विभाग (व्यय-१) / अर्थसंकल्प - १३), मंत्रालय, मुंबई - ३२
- २१) निवडनस्ती (कार्यासन-४अ).